

Fondi BESA sh.a.
Pasqyrat Financiare
për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2013
(me raportin e auditorëve të pavarur bashkëngjitur)

Përmbajtja

Raporti i Auditorëve të Pavarur	i-ii
Pasqyra e pozicionit financiar	1
Pasqyra e të ardhurave përmbledhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor	2
Pasqyra e flukseve monetare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor	3
Pasqyra e ndryshimit të kapitalit	4
1 Njësia raportuese	5
2 Bazat e përgatitjes	5
3 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël	6
4 Administrimi i riskut financiar	10
5 Përdorimi i vlerësimit dhe gjykimit	17
6 Përcaktimi i vlerës së drejtë	17
7 Mjete monetare dhe ekuivalente	18
8 Depozita me afat me bankat	18
9 Hua të dhëna klientëve	19
10 Aktive të qëndrueshme të turpëzuara	20
11 Investime në aktive të qëndrueshme	21
12 Aktive të tjera	21
13 Hua dhe kredi	22
14 Borxh i varur	25
15 Grantet	25
16 Detyrime të tjera	26
17 Kapitali aksioner	27
18 Rezerva ligjore	27
19 Të ardhura nga interesat	27
20 Shpenzime për interesa	27
21 Të ardhura të tjera, neto	28
22 Shpenzime personeli	28
23 Shpenzime të tjera administrative	28
24 Tatimi mbi fitimin	29
25 Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara	29
26 Transaksionet me palët e lidhura	29
27 Ngjarjet pas datës së raportimit	29

KPMG Albania Sh.p.k
"Dëshmorët e Kombit" Blvd
Twin Towers Buildings
Building 1, 13th floor
Tirana, Albania

Telephone +355(4)2274 524
+355(4)2274 534
Telefax +355(4)2235 534
E-mail al-office@kpmg.com
Internet www.kpmg.al

Raporti i audituesve të pavarur

Pronarëve të
Fondi Besa Sh.A

Tiranë, 4 prill 2014

Ne kemi audituar pasqyrat financiare bashkëngjitur të Fondi Besa Sh.A ("Shoqëria"), të cilat përbëhen nga pasqyra e pozicionit financiar në 31 dhjetor 2013, pasqyrat e fitim humbje dhe të ardhurave përmbledhëse të tjera, ndryshimeve në kapital dhe flukseve monetare për vitin e mbyllur në atë datë, dhe shënimet që përfshijnë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël dhe informacione të tjera shpjeguese.

Përgjegjësia e Drejtimit për Pasqyrat Financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e sinqertë të këtyre pasqyrave financiare në përputhje me Standartet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, dhe për një kontroll të brendshëm, të tillë siç drejtimi vendos se është i nevojshëm për përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale, të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Përgjegjësia e Audituesve

Përgjegjësia jonë është të shprehim një opinion mbi këto pasqyra financiare bazuar në auditimin tonë. Auditimi ynë u bë në përputhje me Standartet Ndërkombëtare të Auditimit. Këto standarte kërkojnë që ne të respektojmë kërkesat e etikës dhe të planifikojmë dhe të kryejmë auditimin me qëllim që të marrim një siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare nuk kanë anomali materiale.

Auditimi ka të bëjë me kryerjen e procedurave për të marrë evidencë auditimi rreth shumave dhe informacioneve të dhëna në pasqyrat financiare. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i audituesit, përfshirë këtu dhe vlerësimin e rreziqeve të anomalive materiale në pasqyrat financiare, si pasojë e mashtrimit apo gabimit. Kur vlerësojmë këto rreziqe, ne marrim në konsideratë kontrollin e brendshëm të entitetit mbi përgatitjen dhe paraqitjen e sinqertë të pasqyrave financiare në mënyrë që të planifikojmë procedura të përshtatshme auditimi në rrethanat përkatëse të entitetit, por jo me qëllim që të shprehim një opinion mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të entitetit. Auditimi gjithashtu përfshin vlerësimin e përshtatshmërisë së metodave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërisë së çmuarjeve kontabël të bëra nga drejtimi, si dhe vlerësimin e paraqitjes së përgjithshme të pasqyrave financiare.

Ne besojmë që evidenca e auditimit që ne kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë bazat për opinionin tonë.

Opinion

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare japin një pamje të vërtetë dhe të sinqertë të gjendjes financiare të Shoqërisë më 31 dhjetor 2013, të rezultatit të saj financiar dhe të flukseve të saj monetare për vitin e mbyllur në atë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

Steven Nutley
Partner

KPMG Albania Sh.p.k.
“Dëshmorët e Kombit” Blvd.
Twin Towers Buildings,
Building 1, 13th floor
Tirana, Albania

Fondi BESA sh.a.

Pasqyra e pozicionit financiar

(shumat në Lek)

	Shënime	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Aktivët			
Mjete monetare dhe ekuivalente	7	188,138,845	98,119,171
Depozita me afat me bankat	8	1,108,065,365	1,121,088,397
Hua dhënë klientëve	9	5,180,446,599	4,787,442,411
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	10	98,801,621	82,521,585
Investime në aktive të qëndrueshme	11	189,550,396	112,939,112
Tatim fitimi i parapaguar	12	31,816,750	2,474,048
Aktive të tjera		<u>6,796,819,577</u>	<u>6,204,584,724</u>
Detyrimet dhe kapitali			
Detyrimet			
Hua dhe kredi	13	3,359,226,646	3,071,477,168
Borxh i varur	14	1,966,995,887	1,826,685,559
Grante	15	5,630,855	67,445,213
Tatim fitimi i pagueshëm		6,935,841	4,024,069
Detyrime të tjera	16	115,103,440	98,136,014
		<u>5,453,892,669</u>	<u>5,067,768,023</u>
Kapitali			
Kapitali aksionar	17	1,104,969,000	958,017,000
Rezerva ligjore	18	31,847,701	24,112,588
Fitime të mbartura		206,110,207	154,687,113
		<u>1,342,926,908</u>	<u>1,136,816,701</u>
Totali i detyrimeve dhe kapitalit		<u>6,796,819,577</u>	<u>6,204,584,724</u>

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet e ndërthurur me shënimet shoqëruese dhe pjesë përbërëse e pasqyrave financiare nga faqja 5 deri në faqen 29.

Fondi BESA Sh.a.

Pasqyra e fitim humbjeve dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor

(shumat në Lek)

	Shënime	2013	2012
Interesa			
Të ardhura nga interesat	19	1,361,312,904	1,255,720,835
Shpenzime për interesa	20	(314,961,831)	(293,250,134)
Të ardhura neto nga interesat		1,046,351,073	962,470,701
Të ardhura të tjera			
Të ardhura nga grantet	15	63,818,038	9,845,265
Të ardhura të tjera, neto	21	108,390,482	115,434,371
Totali të ardhurave të tjera		172,208,520	125,279,636
Shpenzime operative			
Humbja nga zhvlerësimi i kredive për klientët	9	(210,192,923)	(173,393,549)
Shpenzime personeli	22	(499,476,604)	(453,046,146)
Shpenzime të tjera administrative	23	(234,648,927)	(245,672,516)
Amortizimi	10,11	(41,733,551)	(38,958,529)
Humbja neto nga lëvizjet në kursin e këmbimit		(2,719,993)	(3,867,033)
Totali shpenzimeve operative		(988,771,998)	(914,937,773)
Fitimi para tatimit		229,787,595	172,812,564
Shpenzimi për tatimin mbi fitimin	24	(23,677,388)	(18,125,451)
Fitimi neto i periudhës		206,110,207	154,687,113
Të ardhura të tjera përmbledhëse neto nga tatimi mbi fitimin		-	-
Totali të ardhurave përmbledhëse për vitin që i atribuohet plotësisht aksionerëve të Shoqërisë		206,110,207	154,687,113

Pasqyra e të ardhurave përmbledhëse duhet të lexohet e ndërthurur me shënimet shoqëruese dhe pjesë përbërëse të pasqyrave financiare nga faqja 5 deri në faqen 29.

Fondi BESA Sh.a.

Pasqyra e flukseve monetare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor

(shuma në Lek)

	Shënime	2013	2012
Flukset e arkës nga aktivitete operative			
Fitimi neto i periudhës		206,110,207	154,687,113
<i>Korrigjime për rakordimin e ndryshimeve të aktiveve neto me mjetet monetare neto nga aktivitetet operative:</i>			
Amortizimi	10,11	41,733,551	38,958,529
Fitime nga pakësimet e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara		(3,801,815)	(2,745,282)
Humbjet nga zhvlerësimi i huave për klientët	9	210,192,923	173,393,549
Hua të fshira	21	9,922,299	5,759,752
Të ardhura të granteve	15	(63,818,038)	(9,845,265)
Diferenca të kursit të këmbimit nga rivlerësimi i granteve	15	(81,648)	154,123
Të ardhura nga interesat		(1,361,312,904)	(1,255,720,835)
Shpenzime për interesa		314,961,831	293,250,134
Shpenzimi për tatimin mbi fitimin		23,677,388	18,125,451
Amortizimi i komisioneve të disbursimit të huave	9	(93,488,876)	(92,817,517)
<i>Ndryshime në aktivet dhe detyrimet operative:</i>			
Rritje në hua për klientët		(629,984,118)	(644,028,950)
Rritje në aktive të tjera		(29,342,703)	(840,222)
Rritje në detyrime të tjera		16,967,426	20,401,292
Interesi i arkëtuar		1,426,952,145	1,265,860,258
Interesi i paguar		(300,985,070)	(289,351,751)
Tatimi mbi fitimin i paguar		(20,765,616)	(5,538,055)
Komisione të arkëtuara të disbursimit të huave	9	93,488,876	97,589,095
Flukse e arkës (përdorur në)/ gjeneruar nga aktivitetet operative		(159,574,142)	(232,708,581)
Flukset e arkës nga aktivitete investuese			
Rritje në depozitat me afat në banka		(35,751,501)	(226,884,806)
Përvetësimi i investimeve në aktiveve të qëndrueshme	11	(91,679,994)	(96,273,523)
Blerje e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara	10	(53,521,996)	(44,601,905)
Arkëtime nga shitja e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara		14,378,934	6,353,768
Flukset e arkës përdorur në aktivitete investuese		(166,574,557)	(361,406,466)
Flukset e arkës nga aktivitete financuese			
Rritje / (ulje) në fondet e marra hua dhe borxhin e varur		414,083,045	506,601,870
Të ardhurat nga grantet		2,085,328	32,359,641
Flukset e arkës gjeneruar nga/(përdorur në) aktivitetet financuese		416,168,373	538,961,511
Ulje neto në mjete monetare dhe ekuivalente		90,019,674	(55,153,536)
Mjete monetare dhe ekuivalente në fillim të vitit	7	98,119,171	153,272,707
Mjete monetare dhe ekuivalente në fund të vitit	7	188,138,845	98,119,171

Pasqyra e flukseve monetare duhet të lexohet e ndërthurur me shënimet shoqëruese dhe pjesë përbërëse e pasqyrave financiare nga faqja 5 deri në faqen 29.

Fondi BESA Sh.a.

Pasqyra e ndryshimit të kapitalit

(shumat në Lek)

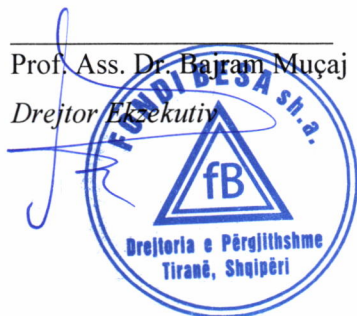
	Kapitali i paguar	Fitime të mbartura	Rezerva ligjore	Totali
Gjendja më 1 janar 2012	833,092,000	131,501,023	17,536,565	982,129,588
Totali të ardhurave përmblendhëse për vitin				
Fitimi neto i vitit	-	154,687,113	-	154,687,113
Të ardhura të tjera përmblendhëse, neto nga tatimi mbi fitimin	-	-	-	-
Totali	-	154,687,113	-	154,687,113
Transaksionet e aksionerëve, të njohura direkt në kapital				
Rritje e kapitalit aksioner	124,925,000	(124,925,000)	-	-
Rezerva ligjore	-	(6,576,023)	6,576,023	-
Totali	124,925,000	(131,501,023)	6,576,023	-
Gjendja më 31 dhjetor 2012	958,017,000	154,687,113	24,112,588	1,136,816,701
Totali të ardhurave përmblendhëse për vitin				
Fitimi neto i vitit	-	206,110,207	-	206,110,207
Të ardhura të tjera përmblendhëse, neto nga tatimi mbi fitimin	-	-	-	-
Totali	-	206,110,207	-	206,110,207
Transaksionet e aksionerëve, të njohura direkt në kapital				
Rritje e kapitalit aksioner	146,952,000	(146,952,000)	-	-
Rezerva ligjore	-	(7,735,113)	7,735,113	-
Totali	146,952,000	(154,687,113)	7,735,113	-
Gjendja më 31 dhjetor 2013	1,104,969,000	206,110,207	31,847,701	1,342,926,908

Pasqyra e ndryshimit të kapitalit duhet të lexohet e ndërthurur me shënimet shoqëruese dhe pjesë përbërëse e pasqyrave financiare, të paraqitura nga faqja 5 deri në faqen 29.

Këto pasqyra financiare u aprovuan nga drejtimi i Fondit BESA Sh.a. më datë 4 prill 2014 dhe u firmosën në emër të tij nga:

Prof. Ass. Dr. Bajram Muçaj

Drejtor Ekzekutiv

Irma Disha

Drejtoreshë Financiare

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

1 Njësia raportuese

Fondi BESA Sh.a. ("Shoqëria") është një shoqëri anonime Shqiptare me qendër në Tiranë, e cila operon në fushën e mikro-financës për individë dhe bizneset e vogla dhe të mesme. Shoqëria është themeluar më 10 korrik 2008 dhe është regjistruar në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit më 11 korrik 2008. Adresa e zyrës së regjistruar të Shoqërisë është Rruga "Brigada e VIII", P.5.

Më 26 shtator 2008 Fondi Besa ("Fondi") një organizatë jo-fitimprurëse e themeluar si një fondacion shtetëror në Shqipëri më 1 tetor 1998, dhe Shoqëria ranë dakord për transferimin e aktivitetit ekonomik nga Fondi tek Shoqëria sapo kjo e fundit të merrte licencën për veprimtarinë si një institucion financiar jo-bankar më 26 dhjetor 2008. Në të njëjtën datë, Fondi vendosi të likujdohet dhe që aktivet neto t'i transferoheshin Shoqërisë ku pasuritë e tjera të mbetura dhe fitimet e mbajtura t'i transferoheshin Fondacionit Albanian Besa Capital ("Fondacionit" ose "ABC") një organizatë jo-fitimprurëse, e themeluar më 25 korrik 2008 dhe e regjistruar në Gjykatën e Tiranës më 19 shtator 2008.

Më 31 dhjetor 2013, kapitali i paguar i Shoqërisë ishte 1,104,969,000 LEK (2012: 958,017,000 LEK i ndarë në 5,000,000 aksione (2012: 5,000,000 aksione) me vlerë nominale 220.99 LEK secili (2012: 191.60 LEK secili) dhe me strukturë pronësie si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Fondacioni Albanian Besa Capital	75.76%	75.06%
Bajram Muca (<i>Drejtori Ekzekutiv</i>)	12.00%	12.00%
59 punonjës të Shoqërisë që zotërojnë jo më shumë se 1.5% secili	12.24%	12.94%
Totali	100%	100%

Zyra qendrore e Shoqërisë është vendosur në Tiranë. Më 31 dhjetor 2013 Shoqëria kishte një rrjet prej 22 degësh rajonale dhe 41 agjensish (2012: 19 degë rajonale dhe 34 agjensi) të vendosura në Shqipëri. Më 31 dhjetor 2013 Shoqëria kishte 355 punonjës (2012: 328 punonjës).

2 Bazat e përgatitjes

(a) Deklarata e pajtueshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

(b) Bazat e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike.

(c) Monedha funksionale dhe raportuese

Pasqyrat financiare janë prezantuar në Lek, e cila është monedha funksionale e Shoqërisë.

(d) Përdorimi i vlerësimit dhe gjykimit

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që drejtimi të kryejë gjykime, vlerësime dhe supozime të cilat ndikojnë në aplikimin e politikave dhe shumave të raportuara të aktiveve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të jenë të ndryshme nga këto vlerësime.

Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e çmuarjeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhme, nëse ato ndikohen. Në veçanti, informacion mbi elementë të rëndësishëm në vlerësimin e pasigurive dhe gjykime kritike për aplikimin e politikave kontabël që kanë efekt material në vlerat kontabël të njohura në pasqyrat financiare paraqitet në shënimin 5.

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

---

3 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë aplikuar në mënyrë konsistente për të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

(a) Transaksione në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj kthehen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën e kryerjes së transaksionit. Aktivët dhe detyrimet monetare në monedhë të huaj në datën e raportimit kthehen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në atë datë. Fitimi ose humbja nga ndryshimi i kurseve të këmbimit është diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të periudhës e rregulluar me interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kosto së amortizuar në monedhë të huaj të kthyer në monedhën funksionale me kursin e fund-vitit. Aktivët dhe detyrimet jo monetare në monedhë të huaj, të cilat maten me kosto historike, kthehen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën e kryerjes së transaksionit. Diferencat nga kurset e këmbimit që lindin nga këmbimi njihen në fitim ose humbje.

(b) Aktivët dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Shoqëria fillimisht njeh huatë dhe paradhëniet, dhe kreditë në datën në të cilën janë krijuar. Të gjithë aktivët dhe detyrimet e tjera financiare fillimisht njihen në datën e transaksionit kur Shoqëria bëhet palë e angazhimeve kontraktuale të instrumentit.

Një aktiv ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit të cilat i atribuohen direkt blerjes ose emetimit të tij.

(ii) Çregjistrimi

Aktivët financiarë çregjistrohen nëse të drejtat kontraktuale të Shoqërisë ndaj flukseve monetare që rrjedhin nga aktivët financiarë mbarojnë, ose nëse ajo i transferon të drejtat për të arkëtuar flukse nga aktivët financiarë një pale tjetër, duke transferuar të gjitha risqet dhe përfitimet që lidhen me aktivin. Çdo interes në aktivët financiarë të transferuara që përfitohet ose mbahet nga Shoqëria njihet si një aktiv ose detyrim më vete.

Detyrimet financiare çregjistrohen nëse detyrimet e Shoqërisë të detajuara në kontratë përfundojnë, janë shlyer ose janë anuluar.

(iii) Matja me kosto të amortizuar

Kostoja e amortizuar e një aktivit ose detyrimi financiar është vlera me të cilën aktivit ose detyrimi njihet në momentin fillestar duke i zbritur pagesat e principalit, plus/minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturitet, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

(iv) Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit

Në çdo datë raportimi Shoqëria vlerëson nëse ka evidencë objektive që aktivët financiarë të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë përmes fitim humbjes janë zhvlerësuar. Aktivët financiarë zhvlerësohen kur ka evidence që një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të aktivit, dhe kjo ka një ndikim në flukset e ardhshme monetare të aktivit, të cilat mund të maten me besueshmëri.

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

---

3 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(b) Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iv) Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit (vazhdim)

Evidenca objektive që aktivet financiare të zhvlerësohen mund të përfshijë mospagimin nga huamarrësi, ristrukturimin e kredisë ose paradhëniet nga Shoqëria me terma që Shoqëria nuk do t'i kishte konsideruar në një rast tjetër, të dhëna që një huamarrës do të falimentojë, ose të dhëna të tjera të vëzhgueshme që lidhen me një grup aktivesh të tilla si ndryshimet negative në statusin e pagesave të huamarrësit ndaj Shoqërisë, ose kushte ekonomike që lidhen me mos kryerjen e pagesave ndaj Shoqërisë.

Shoqëria vlerëson evidencat për zhvlerësim për huatë dhe paradhëniet në nivel specifik dhe kolektiv. Huatë dhe paradhëniet për të cilat ekziston evidencë objektive për mospagim, ristrukturim, përkeqësim të kushteve ekonomike ose vonesa për më shumë se 30 ditë të një huamarrësi të vetëm, vlerësohen individualisht për zhvlerësim specifik. Të gjitha huatë dhe paradhëniet të vlerësuara individualisht të cilat nuk duhet të zhvlerësohen në mënyrë specifike vlerësohen në grup për zhvlerësime të cilat kanë lindur por që nuk janë identifikuar akoma. Huatë dhe paradhëniet në nivel kolektiv vlerësohen për zhvlerësim duke grupuar të gjithë huamarrësit me karakteristika të njëjta risku.

Për trajtimin e zhvlerësimit kolektiv Shoqëria përdor modelimin statistikor të trendeve historike të probabilitetit të mospagimit, kohës së rikuperimit dhe vlerën e humbjes së ndodhur, përshtatur me gjykimin e drejtimit nëse kushtet aktuale ekonomike dhe të kreditit janë të tilla që humbjet aktuale të jenë më të mëdha ose më të vogla sesa përcaktohet nga modelimet historike. Normat e mospagimit, normat e humbjes dhe përcaktimi i kohës së rikuperimit krahasohen rregullisht përkundrejt rezultateve aktuale për të siguruar që ato të mbeten të duhurat.

Humbjet nga zhvlerësimi i aktiveve të mbajtura me kosto të amortizuar llogariten si diferencë e vlerës kontabël të aktiveve financiare dhe vlerës aktuale të flukseve monetare të skontuara me vlerën origjinale të interesit efektiv të këtyre aktiveve. Humbjet njihen në fitim humbje dhe pasqyrohen në një llogari zhvlerësimi kundrejt huave dhe paradhënieve. Interesat mbi aktivet e zhvlerësuara vazhdojnë të njihen përmes shkarkimit të skontos. Kur një ngjarje pas datës së raportimit shkakton uljen e humbjes nga zhvlerësimi, humbja nga zhvlerësimi kthehet nëpërmjet fitimit ose humbjes.

(c) Mjete monetare dhe ekuivalente

Mjetet monetare dhe ekuivalente me to përfshijnë kartëmonedha, monedha dhe aktive financiare me likuiditet të lartë dhe me maturitet më të vogël se tre muaj, të cilat janë të varura nga risqe të cilat nuk ndikohen shumë nga ndryshimet në vlerën e drejtë dhe përdoren nga Shoqëria për administrimin e angazhimeve afat shkurtër.

Mjetet monetare dhe ekuivalente mbahen me koston e amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

(d) Huatë dhe paradhëniet

Huatë dhe paradhëniet janë aktive financiare jo-derivative, me pagesa fikse ose të përcaktueshme, të cilat nuk janë kuotuar në tregje aktive dhe Shoqëria nuk ka për qëllim t'i shesë menjëherë ose në periudhë afatshkurtër.

Huatë dhe paradhëniet fillimisht maten me vlerë të drejtë plus kosto direkte të transaksionit, dhe në vazhdim maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

(e) Kreditë dhe detyrimet e tjera financiare

Kreditë janë burimi kryesor i financimit të aktivitetit të Shoqërisë.

Kreditë dhe detyrimet e tjera financiare fillimisht njihen me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit që i atribuohen direkt, dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

---

3 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Aktive të qëndrueshme të trupëzuara

Aktivitet e qëndrueshme të trupëzuara paraqiten me kosto minus amortizimin e akumuluar (shiko më poshtë) dhe humbjet e akumuluar nga rënia në vlerë (shiko politikat kontabël (h)).

Kostot përfshijnë shpenzime të cilat lidhen direkt me blerjen e aktivitet.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje me metodën lineare mbi jetën e përdorimit të secilit zë të aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara. Jeta e përdorimit e llogaritur për periudhën aktuale dhe krahasuese është si më poshtë:

• Mobilje	5 vjet
• Makina	5 vjet
• Pajisje	5 vjet
• Kompjuterat dhe programe	4 vjet

Metoda e amortizimit, jeta e përdorimit dhe vlera e mbetur rivlerësohen në datën e raportimit.

(g) Investime në aktive të qëndrueshme

Investimet në aktive të qëndrueshme përfshijnë aktivitet e përvetësuara nëpërmjet proceseve gjyqësore dhe njihen me kosto minus amortizimin e akumuluar (shiko më poshtë) dhe humbjet nga zhvlerësimi (shikoni politikën kontabël (h)).

Fitimet ose humbjet që lindin nga shitja e këtyre aktiveve njihet si e ardhur ose shpenzim në fitim ose humbje.

SNK 40 "Investime në aktive të qëndrueshme" trajton kontabilizimin dhe paraqitjen e investimeve në aktive të qëndrueshme. SNK 40 paraqet një zgjedhje midis vlerës së drejtë dhe modelit të koston. Shoqëria i trajton investimet në aktive të qëndrueshme bazuar në kosto.

Amortizimi i investimeve në aktive të qëndrueshme njihet në fitim ose humbje me metodën lineare mbi jetën e vlerësuar të përdorimit të secilit zë të investimeve në aktive të qëndrueshme. Jeta e përdorimit për investimet në aktive të qëndrueshme është si mëposhtë:

• Ndërtesa	20 vjet
• Makina	5 vjet

Toka nuk amortizohet.

(h) Zhvlerësimi i aktiveve jo-financiare

Vlera kontabël e aktiveve jo-financiare të Shoqërisë rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka evidenca për zhvlerësim. Nëse ka evidenca të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivitet. Humbjet nga rënia në vlerë njihen nëse vlera kontabël e një aktivi ose një njësie gjeneruese të aktiveve monetare tejkalon vlerën e rikuperueshme. Njësia gjeneruese e aktiveve monetare është grupi më i vogël i identifikueshëm i aktiveve që gjeneron flukse monetare në mënyrë të pavarur nga aktivitet dhe grupet e tjera. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje.

Vlera e rikuperueshme e një aktivi ose njësie gjeneruese të mjeteve monetare është më e madhja ndërmjet vlerës së përdorimit dhe vlerës së drejtë minus koston e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e çmuara të ardhshme të aktiveve monetare janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skontimi para tatimit që reflekton vlerësimin aktual të tregjeve për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për aktivitet.

Humbjet nga zhvlerësimi të periudhave të mëparshme rishikohen në cdo datë raportimi për të vlerësuar nëse rënia në vlerë është zvogëluar ose nuk ekziston më. Një humbje anulohet nëse ka pasur ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera e mbetur e aktivitet nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin sikur të mos ishte njohur ndonjë humbje nga rënia në vlerë.

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

---

3 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(i) Grantet

Një grant njihet fillimisht si e ardhur e shtyrë kur ka garanci të arsyeshme se ai do të merret dhe që Shoqëria do të përmbushë të gjithë kushtet e bashkangjitura me të. Grantet njihen si e ardhur në fitim ose humbje sistematikisht në të njëjtën periudhë në të cilën shpenzimet kanë lindur.

(j) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimi i interesit njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Norma efektive e interesit është norma e cila skonton në mënyrë të saktë pagesat dhe arkëtimet e flukseve të ardhshme monetare nëpërmjet jetës së pritshme të aktivitetit ose detyrimit financiar (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të aktivitetit ose detyrimit financiar. Kur llogarit normën e interesit efektiv, Shoqëria vlerëson flukset e ardhshme monetare duke konsideruar të gjithë termat kontraktuale të instrumenteve financiare por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës së interesit efektiv përfshinë të gjithë tarifatat e paguara ose të marra, kostot e transaksionit, dhe zbritjet ose primet të cilat janë një pjesë kryesore e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksioneve janë kosto shtesë të cilat i atribuohen direkt blerjes, emetimit ose heqjes së një aktiviteti ose detyrimi financiar.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në fitim ose humbje përfshijnë interesin nga aktivitetet dhe detyrimet financiare me koston e amortizimit bazuar në normën e interesit efektiv.

(k) Pagesat për qera operative

Pagesat e bëra nën qeranë operative njihen në fitim ose humbje me metodën lineare mbi termat e qerasë. Iniciativat e qerasë njihen si një pjesë kryesore e totalit të shpenzimit të qerasë mbi termat e qerasë.

(l) Shpenzimet operative

Shpenzimet operative njihen kur ato lindin.

(m) Përfitimet e punonjësve

Shoqëria paguan vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme për përfitimet e punonjësve që dalin në pension. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Shqipëri sipas një plani kontributesh të përcaktuara për pensione. Kontributet e Shoqërisë për planin e pensionit njihen në fitim ose humbje kur ato ndodhin.

(n) Tatimi

Tatimi mbi fitimin përfshin tatimin aktual dhe të shtyrë. Shpenzimi i tatimit mbi fitimin njihet në fitim ose humbje me përjashtim të atyre rasteve kur lidhet me zëra që njihen direkt në kapital ose në të ardhura të tjera përmbledhëse. Tatimi aktual është tatimi i pritshëm i pagueshëm mbi të ardhurat e tatueshme për vitin, duke përdorur normat e tatimit të aprovuara ose kryesisht të aprovuara në datën e raportimit, dhe çdo korigjim i tatimit të pagueshëm në lidhje me vitet e mëparshme.

Tatimi i shtyrë njihet në lidhje me diferencat e përkohshme midis vlerës kontabël të aktiveve dhe detyrimeve për qëllime raportimi dhe shumës të përdorur për qëllime tatimi. Tatimi i shtyrë matet me normat e tatimit të cilat priten që të aplikohen ndaj diferencave të përkohshme kur ato kthehen, në bazë të ligjeve të cilat janë aprovuar ose priten të aprovohen në datën e raportimit.

Tatimi i shtyrë aktiv njihet vetëm në atë masë që është e mundur që përfitimet tatimi të ardhshme do të jenë të disponueshme ndaj të cilave aktiviteti mund të përdoret. Aktive të tatimit fitimit të shtyrë rishikohen në çdo datë raportimi dhe zvogëlohet deri në atë masë që nuk është më e mundur që përfitimet i tatimit do të realizohet.

Tatime shtesë mbi fitimin që lindin nga shpërndarja e dividendëve njihen në të njëjtën kohë në të cilën njihet detyrimi për pagesë lidhur me dividendin.

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

3 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(o) Standarde të reja dhe interpretime të cilat nuk janë adoptuar akoma

Një numër standardesh të reja, amendime apo interpretime të tyre ende nuk janë bërë efektive për vitin që mbyllet më 31 dhjetor 2013, dhe nuk janë aplikuar herët në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare. Asnjëri nga këto nuk do të ketë efekte mbi pasqyrat financiare të Shoqërisë përveç: SNRF 9 *Instrumentet Financiare* i cili bëhet i detyrueshëm për pasqyrat financiare të Shoqërisë në vitin 2015 dhe mund të ndryshojë klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare. Shoqëria nuk planifikon të aplikojë herët këtë standard dhe shkalla e impaktit nuk është përcaktuar ende.

4 Administrimi i riskut financiar

Përdorimi i instrumenteve financiarë e ekspozon Shoqërinë ndaj rreziqeve të mëposhtme:

- risku i kredisë
- risku i likuiditetit
- risku i tregut
- risku operacional

Ky shënim paraqet informacion rreth ekspozimit të Shoqërisë ndaj çdo risku të përmendur më sipër, objektivat, politikat dhe proceset e Shoqërisë për matjen dhe administrimin e rrezikut, dhe administrimin e kapitalit të Shoqërisë.

(a) Risku i kredisë

Shoqëria është e ekspozuar ndaj riskut të kredisë nga aktivitetet e huadhënies. Risku i kredisë është risku i humbjes financiare për Shoqërinë nëse klienti nuk arrin të përmbushë detyrimet kontraktuale që rrjedhin nga instrumenti.

Përqëndrimi i riskut të kredisë që lind nga instrumentet financiare ekziston për palët e tjera kur ato kanë karakteristika të njëjta ekonomike të cilat do të shkaktonin që aftësia e tyre për të përmbushur detyrimet kontraktuale të ishte ngjashmërisht e influencuar nga ndryshime në kushtet ekonomike ose kushte të tjera. Përqëndrimet kryesore në riskun e kredisë lindin sipas llojit të klientit në lidhje me huadhëniet për klientët të Shoqërisë.

Shoqëria e menaxhon ekspozimin ndaj riskut të kredisë në mënyrë të rregullt duke monitoruar nga afër limitet e kreditit, portofolin e kredive dhe përqëndrimin e ekspozimit. Shoqëria mban kolateral ndaj një grupi huash dhe paradhëniesh të klientëve në formën e hipotekës ndaj pronës, kolaterale të tjera të regjistruara mbi aktivet dhe garancitë.

Ekspozimi ndaj riskut të kredisë më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 për huatë është analizuar më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
<i>Të zhvlerësuara individualisht</i>		
Standarde (0 - 30 ditë vonesë)	93,213,300	190,772,010
Në ndjekje (31 - 90 ditë vonesë)	476,753	2,416,763
Nënstandarde (91 - 180 ditë vonesë)	2,019,199	282,718
E dyshimtë (181 - 365 ditë vonesë)	1,389,979	6,821,864
E humbur (mbi 365 ditë vonesë)	3,390,373	626,223
Shuma bruto	100,489,604	200,919,578
Fondi për zhvlerësim	(15,374,385)	(20,273,142)
Vlera kontabël (A)	85,115,219	180,646,436
<i>Të zhvlerësuara në grup</i>		
Shuma bruto	5,490,244,139	4,963,473,366
Fondi për zhvlerësim	(276,508,769)	(238,273,401)
Vlera kontabël (B)	5,213,735,370	4,725,199,965
Të ardhura të shtyra (C)	(118,403,990)	(118,403,990)
Totali vlerës kontabël (A+B+C)	5,180,446,599	4,787,442,411

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

4 Administrimi i riskut financiar (vazhdim)

(a) Risku i kredisë (vazhdim)

Shoqëria monitoron përqëndrimin e riskut të kredisë sipas sektorëve. Një analizë e riskut të kredisë në datën e raportimit është paraqitur më poshtë:

Sektorët e industrisë	31 dhjetor 2013	%	31 dhjetor 2012	%
Tregti	2,077,059,397	40%	2,039,698,470	43%
Shërbime	1,707,642,227	33%	1,361,005,030	28%
Të tjera	836,939,545	16%	813,047,185	17%
Zejtari	53,230,577	1%	50,811,512	1%
Ndërtim	356,203,149	7%	350,432,970	7%
Transport	265,807,369	5%	258,792,436	5%
Turizëm	76,416,009	1%	84,835,174	2%
Konsumatore	361,572	0%	735,026	0%
Industria e ushqimit	2,248,987	0%	7,695,125	0%
Industria e lehtë	40,394,734	1%	39,774,547	1%
Interesi i përlllogaritur	174,430,177	3%	157,565,469	3%
Të ardhurat e shtyra	(118,403,990)	(2%)	(118,403,990)	(2%)
Fondi i zhvlerësimit	(291,883,154)	(6%)	(258,546,543)	(5%)
	5,180,446,599	100%	4,787,442,411	100%

Huatë e zhvlerësuar

Huatë e zhvlerësuar janë hua për të cilat Shoqëria përcakton se është e mundshme që ajo nuk do të jetë në gjendje që të mbledhë të gjithë principalin dhe interesin sipas termave kontraktuale në marrëveshjen(t) e huasë. Shoqëria i klasifikon huatë në grupe: Standarde, Në vonesë, Në ndjekje, Nënstandarde, Të dyshimta dhe Të humbura sipas ditëvonesave; ndërkohë ajo teston për zhvlerësim të gjithë huatë të cilat shfaqin evidencë objektive për zhvlerësim, duke llogaritur flukset e ardhshme të skontuara dhe duke i krahasuar ato me vlerën kontabël të kredive përkatëse. Huatë të cilat nuk shfaqin evidencë objektive për zhvlerësim individual vlerësohen në grup për zhvlerësim duke përdorur normat historike të mospagimit të Shoqërisë dhe normën e rikuperimit për grupe huash me profil risku të ngjashëm.

Fondi për zhvlerësimin e huave

Shoqëria ka një fond për humbje nga zhvlerësimi që paraqet llogaritjen e humbjes në portofolin e huave. Komponentët kryesorë të këtij fondi janë komponentë specifik të humbjes që lidhen me huatë e testuara individualisht, dhe fondi zhvlerësimit për huatë në grup të përcaktuar për grupe aktivesh homogjene në lidhje me humbjen e cila ka lindur por që nuk është identifikuar për huatë që janë subjekt i gjykimit për zhvlerësim individual.

Politika e fshirjes kontabël

Shoqëria fshin një hua (dhe çdo fond për humbjet nga zhvlerësimi që lidhet me të) kur Komiteti përkatës përcakton që huatë janë të pambledhshme. Ky përcaktim arrihet pasi merret në konsideratë informacion mbi ndodhjen e ndryshimeve të rëndësishme në gjendjen financiare të huamarrësit siç mund të jenë që huamarrësi nuk mund të paguajë detyrimin e tij, ose kur të ardhurat nga shitja e kolateralit nuk do të jenë të mjaftueshme për të paguar të gjithë ekspozimin. Për teprica më të vogla të huave të standardizuara, vendimet për fshirje zakonisht bazohen në statusin e ditëvonesave të produkteve specifike.

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

---

4 Administrimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku i likuiditetit

Risku i likuiditetit është risku që Shoqëria do të hasë vështirësi në përmbushjen e detyrimeve të lidhura me detyrimet e saj financiare që kërkojnë transferimin e mjeteve monetare ose aktive të tjera financiare.

Përjasja e Shoqërisë në menaxhimin e likuiditetit është që të sigurojë, me sa është e mundur, që ajo do të ketë gjithmonë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet kur kërkohet, nën kushte normale dhe të vështira, pa pasur humbje të papranueshme ose risqe që dëmtojnë reputacionin e Shoqërisë.

Pozicioni i likuiditetit të Shoqërisë monitorohet nga Departamenti i Kontabilitetit në bazë javore duke menaxhuar disponibilitetin e mjeteve monetare për disbursimin e kredive në degë dhe duke u siguruar që fondet e nevojshme janë të disponueshme për çdo llogari bazuar në hyrjet dhe daljet e pritshme për të përmbushur detyrimet e Shoqërisë. Komiteti i Aktiveve dhe Detyrimeve (ALCO) analizon riskun e likuiditetit në mënyrë periodike.

Më 31 dhjetor 2013 dhe 2012, aktivet dhe detyrimet financiare kanë maturitet kontraktual të mbetur si më poshtë:

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

4. Financial risk management (continued)

(b) Liquidity risk (continued)

	31 dhjetor 2013						
	Deri në 1 muaj	1 - 3 muaj	3 - 6 muaj	6 - 12 muaj	1 - 5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktivët							
Mjete monetare dhe ekuivalente	188,138,845	-	-	-	-	-	188,138,845
Depozita me afat me banka	-	233,519,365	84,120,000	89,426,000	701,000,000	-	1,108,065,365
Hua dhënë klientëve	371,757,390	431,182,677	609,353,132	1,068,359,811	2,507,829,077	191,964,512	5,180,446,599
Aktive të tjera	6,990,506	2,226,105	3,145,961	5,515,716	12,947,391	991,072	31,816,751
Totali i aktiveve	566,886,741	666,928,147	696,619,093	1,163,301,527	3,221,776,468	192,955,584	6,508,467,560
Detyrimet							
Hua dhe kredi	149,679,933	302,478,730	271,857,055	392,469,968	2,065,235,891	177,505,069	3,359,226,646
Borxh i varur	65,310,328	-	-	-	-	1,901,685,559	1,966,995,887
Tatim fitim i pagueshëm	6,935,841	-	-	-	-	-	6,935,841
Detyrime të tjera	115,103,440	-	-	-	-	-	115,103,440
Totali i detyrimeve	337,029,542	302,478,730	271,857,055	392,469,968	2,065,235,891	2,079,190,628	5,448,261,814
Pozicioni neto	229,857,199	364,449,417	424,762,038	770,831,559	1,156,540,577	(1,886,235,044)	

Fondi BESA sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

4. Administrimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku i likuiditetit (vazhdim)

	31 dhjetor 2012						
	Deri në 1 muaj	1 - 3 muaj	3 - 6 muaj	6 - 12 muaj	1 - 5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktivet							
Mjete monetare dhe ekuivalente	98,119,171	-	-	-	-	-	98,119,171
Depozita me afat me banka	2,258,607	224,901,685	-	748,950,160	144,977,945	-	1,121,088,397
Hua dhënë klientëve	376,895,208	381,113,951	550,663,442	972,196,593	2,346,941,505	159,631,712	4,787,442,411
Aktive të tjera	2,474,048	-	-	-	-	-	2,474,048
Totali i aktiveve	479,747,034	606,015,636	550,663,442	1,721,146,753	2,491,919,450	159,631,712	6,009,124,027
Detyrimet							
Hua dhe kredi	530,797,696	86,705,532	141,610,500	630,414,033	1,681,949,407	-	3,071,477,168
Borxh i varur	-	-	-	-	-	1,826,685,559	1,826,685,559
Detyrime të tjera	4,024,069	-	-	-	-	-	4,024,069
Totali i detyrimeve	98,136,014	-	-	-	-	-	98,136,014
Pozicioni neto	632,957,779	86,705,532	141,610,500	630,414,033	1,681,949,407	1,826,685,559	5,000,322,810
Aktivet	(153,210,745)	519,310,104	409,052,942	1,090,732,720	809,970,043	(1,667,053,847)	

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

4 Administrimi i riskut financiar (vazhdim)

(c) Risku i tregut

Risku i tregut është risku që ndryshimet në çmimet e tregut, të tilla si normat e interesit, kurset e këmbimit dhe marzhet e interesave të kredisë (jo të lidhura me ndryshimet në pozicionin e kreditit të detyruesit / emetuesit) do të ndikojnë në ardhurat e Shoqërisë ose vlerën e instrumenteve të saj financiarë. Objektivi i administrimit të riskut të tregut është që të administrojë dhe kontrollojë ekspozimin ndaj riskut të tregut brenda parametrave të pranuar, duke optimizuar kthimin mbi riskun.

Ekspozimi ndaj riskut të kursit të këmbimit

Risku nga kursi i këmbimit është risku që vlera e instrumenteve financiarë do të variojë nga ndryshimet në kursin e këmbimit. Ekspozimet e Shoqërisë ndaj riskut të kursit të këmbimit sjellin fitime ose humbje nga kursi i këmbimit të cilat njihen në fitim ose humbje. Këto ekspozime përbëjnë aktivet dhe detyrimet monetare të Shoqërisë të cilat nuk janë në monedhën e matjes së Shoqërisë.

Kurset e këmbimit të aplikueshme (Leku ndaj njësive të monedhave të tjera) për monedhat kryesore më 31 dhjetor 2013 dhe 31 dhjetor 2012 ishin si më poshtë:

	<u>31 dhjetor 2013</u>	<u>31 dhjetor 2012</u>
1 EUR	140.20	139.59
1 USD	101.86	105.85

Analiza e pozicionit monetar më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 sipas monedhave origjinale të nominuara ishte si më poshtë:

<u>31 dhjetor 2013</u>			
	<u>LEK</u>	<u>USD</u>	<u>EUR</u>
Aktivitet			
Mjete monetare dhe ekuivalente	130,039,727	4,956	410,801
Depozita me afat në banka	1,127,621	-	7,895,419
Hua të klientëve	4,994,757,728	-	1,324,457
Aktive të tjera	27,529,435	-	30,580
Totali i aktiveve	5,153,454,511	4,956	9,661,257
Detyrimet			
Hua dhe kredi	1,945,662,557	-	10,082,483
Borxh i varur	1,966,995,887	-	-
Tatim fitimi i pagueshëm	6,935,841	-	-
Detyrime të tjera	110,284,412	38,394	6,478
Totali i detyrimeve	4,029,878,697	38,394	10,088,961
Pozicioni neto	1,123,575,814	(33,438)	(427,704)

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

4 Administrimi i riskut financiar (vazhdim)

(c) Risku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj kursit të këmbimit (vazhdim)

31 dhjetor 2012			
	LEK	USD	EUR
Aktivet			
Mjete monetare dhe ekuivalente	88,662,488	3,811	64,856
Depozita me afat në banka	2,258,607	-	8,015,114
Hua të klientëve	4,716,332,484	-	509,420
Aktive të tjera	1,942,787	5,019	-
Totali i aktiveve	4,809,196,366	8,830	8,589,390
Detyrimet			
Hua dhe kredi	1,241,698,064	-	13,108,239
Borxh i varur	1,826,685,559	-	-
Detyrime të tjera	4,024,069	-	-
Totali i detyrimeve	96,035,287	8,534	8,578
Pozicioni neto	3,168,442,979	8,534	13,116,817
Aktivet	1,640,753,387	296	(4,527,427)

Ekspozimi ndaj riskut të normës interesit

Risku i normës së interesit është risku që vlera e instrumenteve financiarë do të luhet nga ndryshimet në normën e interesit në treg. Drejtuesit administrojnë riskun e normës së interesit nëpërmjet monitorimit të kushteve të tregut dhe duke aplikuar çmimet e nevojshme të bazuara në analizën e kostos për çdo produkt. Huatë e Shoqërisë janë me norma fikse dhe pjesa më e madhe kanë maturitet më të vogël se pesë vjet.

Informacione për kthimin efektiv

Kthimet mesatare efektive për kategori të rëndësishme të aktiveve dhe detyrimeve financiare të Shoqërisë më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 janë si më poshtë:

31 dhjetor 2013	USD	EUR	LEK
Aktivet			
Mjete monetare dhe ekuivalente	0.10%	0.10%	0.10%
Depozita me afat në banka	N/a	4.40%	5.00%
Hua të klientëve	N/a	18.00%	25.50%
Detyrime			
Hua dhe kredi	N/a	3.92%	7.60%
Borxh i varur	N/a	N/a	7.15%
31 dhjetor 2012	USD	EUR	LEK
Aktivet			
Mjete monetare dhe ekuivalente	0.10%	0.10%	0.10%
Depozita me afat në banka	N/a	4.01%	5.0%
Hua dhënë klientëve	N/a	18.00%	26.40%
Detyrime			
Hua dhe kredi	N/a	4.94%	6.50%
Borxh i varur	N/a	N/a	7.41%

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

---

4 Administrimi i riskut financiar (vazhdim)

(c) Risku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj riskut të normës së interesit (vazhdim)

Analiza e ndjeshmërisë

Një ndryshim me 100 pikë bazë në normën e interesit do të rriste ose do të zvogëlonte kapitalin me 11,504,282 LEK (2012: 26,119,159 LEK).

5 Përdorimi i vlerësimit dhe gjykimit

Shoqëria bën vlerësime dhe supozime përgjatë vitit, të cilat ndikojnë në shumat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve. Vlerësimet dhe gjykimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme dhe bazohen mbi eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë parashikimet për ngjarje të ardhshme të cilat mendohet se janë të arsyeshme për rrethanat.

Humbje në zhvlerësime nga huatë dhe paradhëniet

Shoqëria rishikon në bazë mujore portofolin e huave për të përcaktuar humbjet nga zhvlerësimi. Për të përcaktuar nëse një humbje nga huatë duhet të regjistrohet, Shoqëria gjykon nëse ka ndonjë të dhënë të dukshme e cila tregon se ka rënie të matshme në vlerësimin e flukseve të ardhshme monetare nga portofoli i huave përpara se kjo rënie të identifikohet si humbje nga një hua specifike e atij portofoli. Kjo evidencë mund të përfshijë të dhëna të dukshme që tregojnë se ka ndodhur një ndryshim i pafavorshëm në gjendjen e pagesave të huamarrësit ndaj Shoqërisë ose ngjarje ekonomike kombëtare ose lokale të cilat lidhen me mospagimin e huave në grup.

Drejtimi përdor vlerësime në bazë të eksperiencës së humbjeve të mëparshme për aktivet me karakteristika të riskut të kreditit dhe evidencë objektive për fonde të njëjta me ato në portofol kur programon flukset e ardhshme monetare. Metodologjia dhe supozimet e bëra për llogaritjen e shumës dhe kohës të flukseve të ardhshme monetare rishikohen rregullisht për të ulur ndonjë diferencë midis humbjes së llogaritur dhe humbjes aktuale.

6 Përcaktimi i vlerës së drejtë

Disa politika kontabël dhe shënime shpjeguese të Shoqërisë kërkojnë përcaktimin e vlerës së drejtë për aktivet dhe detyrimet si financiare ashtu edhe jo-financiare. Vlerat e drejta janë përcaktuar për qëllime matje dhe/apo shpjeguese bazuar në metodat e mëposhtme. Aty ku është e aplikueshme, informacion i mëtejshëm rreth supozimeve të bëra në përcaktimin e vlerës së drejtë është përfshirë në shënimet përkatëse të atij aktivi apo detyrimi:

Aktivitetet financiare të mbajtura me kosto të amortizuara

Vlera e drejtë për huatë dhe llogaritë e arkëtueshme është vlerësuar me vlerën aktuale të flukseve të ardhshme monetare, skontuar me normën e tregut të interesit në datën e raportimit. Kjo vlerë e drejtë është përcaktuar për qëllime shënimi shpjegues.

Detyrimet financiare të mbajtura me kosto të amortizuara

Vlera e drejtë, e cila është përcaktuar për qëllime shënimi shpjegues, është llogaritur bazuar në vlerën aktuale të flukseve të ardhshme të principalit dhe interesit, skontuar me normën e tregut të interesit në datën e raportimit.

Hua dhe paradhënie klientëve

Huatë dhe paradhëniet klientëve prezantohen neto nga humbjet për zhvlerësimin e tyre. Shoqëria ka një portofol huash me vlerë të drejtë të përafërt me vlerën kontabël për shkak të natyrës afatshkurtër të tyre ose të normave të interesit të cilat përfshijnë normat e tregut për huatë e dhëna në Lek që përbën 98% të gjithë portofolit të kredisë.

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

6 Përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Hua dhe kredi

Vlera e drejtë e huave dhe kredive është çmuar duke përdorur modelin e skontimit të flukseve të ardhshme bazuar në trendin e yieldit të përshtatshme për maturitetin e mbetur të detyrimeve. Më 31 dhjetor 2013, vlera e drejtë e portofolit të huave dhe kredive ishte 3,337,462,666 LEK e cila është më e ulët se vlera kontabile për 21,763,980 LEK (2012: 3,048,185,827 LEK e cila ishte më e ulët se vlera kontabile për 23,291,341 LEK).

7 Mjete monetare dhe ekuivalente

Mjete monetare dhe ekuivalente janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Mjete monetare në arkë	98,863	80,298
Llogari rrjedhëse në banka	188,039,982	98,038,873
	188,138,845	98,119,171

Llogarite rrjedhese mbartin interes prej 0% to 0.10% në vit.

8 Depozita me afat me bankat

Depozitat me afat janë vendosur me banka lokale dhe përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Societe Generale Albania	562,480,297	467,264,424
Tirana Bank	225,413,045	281,685,736
BKT	146,690,225	147,236,552
Raiffeisen Bank	173,481,798	224,901,685
	1,108,065,365	1,121,088,397

Depozitat me afat në monedhë origjinale dhe interesat e tyre përkatës ishin të përbërë si më poshtë:

	31dhjetor 13	31 dhjetor 12	Norma e interesit
Societe Generale Albania	Eur 3,000,000	Eur 3,000,000	4% në vit (2012: 5% në vit)
Societe Generale Albania	Eur 1,000,000	-	3.5% në vit (2012: 5% në vit)
BKT	LEK 1,100,000	LEK 2,200,000	5% në vit
BKT	Eur 1,000,000	Eur 1,000,000	5.1% në vit (2012: 5.2% në vit)
Raiffeisen Bank	Eur 600,000	Eur 1,000,000	3% në vit (2012: 3.8 - 4.5% në vit)
Raiffeisen Bank	Eur 630,000	Eur 1,000,000	2.2% në vit (2012: 3.8% - 4.5% në vit)
Tirana Bank	Eur 1,550,008	Eur 1,550,008	4.2% në vit (2011: 4.5% në vit)

Depozitat me afat në 31 dhjetor 2013 dhe 2012 kanë shërbyer si peng për kreditë nga këto institucione financiare (shiko shënimin 13).

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

9 Hua të dhëna klientëve

Huatë e klientëve janë paraqitur si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Hua të klientëve, bruto	5,441,260,897	5,036,713,927
Interesi i përllogaritur	174,430,177	157,565,469
Parapagime të huave	(24,957,331)	(29,886,452)
Tarifat e shtyra të huasë	(118,403,990)	(118,403,990)
Fondi për zhvlerësim	(291,883,154)	(258,546,543)
	5,180,446,599	4,787,442,411

Hua me tepricë prej 333 milion Lek, 600 milion Lek, 340 milion Lek and 370 milion Lek janë vendosur si barrë siguroese kundrejt kredisë nga Tirana Bank, BKT, Fondi Global Mikrofinanciar dhe EBRD (shih shënimin 13).

Tarifat e shtyra të huasë lidhen me tarifa të disbursimi të huave të mbajtura nga Shoqëria midis 1 përqind të shumës së huasë deri në një maksimum prej 4 përqind. Shuma e tarifës mbahet në rast se kredia fshihet.

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Tarifat e shtyra të huasë në fillim të periudhës	118,403,990	113,632,412
Tarifat e huave të marra gjatë periudhës	93,488,876	97,589,095
Tarifat e huave të amortizuara në fitim ose humbje	(93,488,876)	(92,817,517)
	118,403,990	118,403,990

Lëvizjet në fondin e humbjeve nga zhvlerësimi i huave të klientëve janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Gjendja në fillim të periudhës	258,546,543	224,705,736
Shpenzimi neto për periudhën	210,192,923	173,393,549
Hua të fshira	(176,856,312)	(139,552,742)
	291,883,154	258,546,543

Huatë fshihen kur klienti është deklaruar i humbur ose ka qenë me vonesë për më shumë se 365 ditë dhe drejtimi ka marrë vendim se huaja është e pambledhshme.

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

10 Aktive të qëndrueshme të turpëzuara

Aktive të qëndrueshme të trupëzuara më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 janë të përbëra si më poshtë:

	Mobilje	Pajisje	Kompjuterat dhe programe	Automjete	Totali
<i>Kosto</i>					
Më 1 janar 2012	24,563,255	33,080,917	45,505,085	51,795,910	154,945,167
Shtesa	4,910,632	7,185,767	5,571,274	26,934,232	44,601,905
Pakësimet	(65,107)	-	-	(6,122,352)	(6,187,459)
Më 31 dhjetor 2012	29,408,780	40,266,684	51,076,359	72,607,790	193,359,613
Shtesa	7,833,487	12,571,765	8,811,826	24,304,918	53,521,996
Pakësime	-	-	(321,548)	(8,006,104)	(8,327,652)
Më 31 dhjetor 2013	37,242,267	52,838,449	59,566,637	88,906,604	238,553,957
<i>Amortizimi akumuluar</i>					
Më 1 janar 2012	(12,405,560)	(15,897,666)	(20,897,324)	(30,236,504)	(79,437,054)
Amortizimi i periudhës	(5,456,080)	(7,279,648)	(10,032,430)	(14,148,790)	(36,916,948)
Pakësimet	54,014	-	-	5,461,960	5,515,974
Më 31 dhjetor 2012	(17,807,626)	(23,177,314)	(30,929,754)	(38,923,334)	(110,838,028)
Amortizimi i periudhës	(4,686,258)	(7,006,985)	(10,576,180)	(14,963,447)	(37,232,870)
Pakësime	-	-	312,458	8,006,104	8,318,562
Më 31 dhjetor 2012	(22,493,884)	(30,184,299)	(41,193,476)	(45,880,677)	(139,752,336)
<i>Vlera neto</i>					
Më 1 Janar 2012	12,157,695	17,183,251	24,607,761	21,559,406	75,508,113
Më 31 dhjetor 2012	11,601,154	17,089,370	20,146,605	33,684,456	82,521,585
Më 31 dhjetor 2013	14,748,383	22,654,150	18,373,161	43,025,927	98,801,621

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

11 Investime në aktive të qëndrueshme

Investimet në aktive të qëndrueshme përfaqësojnë pasuri të cilat ishin vendosur fillimisht si kolateral për huatë, dhe janë përvetësuar nga Shoqëria nëpërmjet proceseve gjyqësore kur klientët kanë dështuar në ripagimin e huasë. Vlera e pasurisë është bazuar në vlerësimet e ekspertëve të pavarur për llogari të zyrës përmbarimore. Gjatë periudhës janë kryer vlerësime, dhe vlera e tyre e drejtë është konsideruar e përafërt me vlerën e tyre kontabël. Drejtimi i Shoqërisë mendon se investimet në aktivet e qëndrueshme do të shiten së paku me vlerën e tyre të mbartur. Investimet në aktive të qëndrueshme më 31 dhjetor 2013 dhe 31 dhjetor 2012 përbëhen si më poshtë

	Toka dhe ndërtesa	Makineri	Totali
<i>Kosto</i>			
Më 1 janar 2012	3,428,858	-	23,428,858
Shtesat	96,273,523	-	96,273,523
Pakësimet	(2,966,400)	-	(2,966,400)
Më 31 dhjetor 2012	116,735,981	-	116,735,981
Shtesat	91,330,527	349,467	91,679,994
Pakësimet	(10,543,680)	(168,000)	(10,711,680)
Më 31 dhjetor 2013	197,522,828	181,467	197,704,295
<i>Amortizimi akumuluar</i>			
Më 1 janar 2012	(1,784,687)	-	(1,784,687)
Amortizimi i periudhës	(2,041,581)	-	(2,041,581)
Pakësimet	29,399	-	29,399
Më 31 dhjetor 2012	(3,796,869)	-	(3,796,869)
Amortizimi i periudhës	(4,489,799)	(10,882)	(4,500,681)
Pakësimet	141,719	1,932	143,651
Më 31 dhjetor 2013	(8,144,949)	(8,950)	(8,153,899)
<i>Vlera neto</i>			
At 1 Janar 2012	21,644,171	-	21,644,171
Më 31 dhjetor 2012	112,939,112	-	112,939,112
Më 31 dhjetor 2013	189,377,879	172,517	189,550,396

12 Aktive të tjera

Më 31 dhjetor 2013 dhe 2012, aktive të tjera përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Paradhënie dhe të arkëtueshme nga personeli	425,292	178,903
Debitorë të tjerë	31,391,458	2,295,145
	31,816,750	2,474,048

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

13 Hua dhe kredi

Më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 huatë dhe kreditë përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Huaja për projektin për mikro-kredi IDA	35,076,000	105,228,000
Huaja për projektin për mikro-kredi Qeveria Spanjolle (ICO)	602,860,000	795,663,000
Huaja për projektin për mikro-kredi AGA	117,030,411	136,535,479
Huaja për projektin për mikro-kredi CoopEst	350,500,000	348,975,000
Credit Swiss Fondi Global Mikrofinanciar	140,200,000	314,077,500
SCIHAV (Lux) një shoqëri investimesh e regjistruar ne Luksemburg	56,080,000	104,692,500
SCIHAV (Lux) një shoqëri investimesh e regjistruar ne Luksemburg	42,060,000	-
SCIHAV (Lux) një shoqëri investimesh e regjistruar ne Luksemburg	42,060,000	-
BKT	498,138,909	113,000,000
Societe Generale Albania	594,930,000	455,000,000
Tirana Bank	368,728,869	227,325,980
BERZH	172,913,333	251,262,000
Raiffeisen Bank	149,882,963	189,573,618
Fondacioni ABC Afatshkurter	15,000,000	-
Obligacione	158,000,000	-
Interesi i përllogaritur	15,766,161	30,144,091
	3,359,226,646	3,071,477,168

Gjatë vitit 2013, Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare aprovoi një prospekt nga Fondi Besa për të lëshuar obligacione afatgjata me normë interesi fikse dhe shumë prej 200,000,000 Lek. Në përputhje me këtë, Shoqëria lëshoi obligacione me shumë 158,000,000 Lek dhe me normë interesi nga 9.50% deri në 10.00%.

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

13 Hua dhe kredi (vazhdim)

Huatë dhe kreditë e mëposhtme janë transferuar tek Shoqëria duke filluar nga 1 januar 2009 nga Fondi Besa bazuar në marrëveshjen e transferimit të dates 26 shtator 2008:

	Shuma	Viti i fillimit	Ripagimi i huasë	Kushtet e interesit
Huaja për projektin për mikro-kredi IDA <i>Projekt i Bankës Botërore (Projekti mikro-kredi: IDA credit 3253-ALB)</i>	SDR 8,900,000 disbursuar në ekuivalentin në LEK	Viti 2000	Ripagueshëm në 14 vjet duke përfshirë periudhën e mospagimit prej 5 vitesh	3.5 % në vit i pagueshëm në këste 6-mujore
Instituto de Credito Oficial (“ICO”) i mbretërisë së Spanjës	2,500,000 Euro	nëntor 2004	Ripagueshëm në 10 vjet duke përfshirë periudhën e mospagimit prej 5 vitesh	Euribor 3 mujor + 1.05% i pagueshëm çdo 3-muaj
Instituto de Credito Oficial (“ICO”) i mbretërisë së Spanjës	1,500,000 Euro	dhjetor 2005	Ripagueshëm në 10 vjet duke përfshirë periudhën e mospagimit prej 5 vitesh	4.5% në vit pagueshëm çdo 3-muaj
Instituto de Credito Oficial (“ICO”) i mbretërisë së Spanjës	3,000,000 Euro	nëntor 2006	Ripagueshëm në 10 vjet duke përfshirë periudhën e mospagimit prej 5 vitesh	5.0% në vit pagueshëm çdo 3-muaj
Huaja për projektin për mikro-kredi AGA <i>Bazuar në marrëveshjen me Ministrinë e Financës</i>	1,991,131 USD disbursuar në ekuivalentin në Lek	Viti 2004	Ripagueshëm në 15 vjet duke përfshirë periudhën e mospagimit prej 5 vitesh	3.5 % në vit i pagueshëm në këste 6-mujore
CoopEst SA një shoqëri me përgjegjësi të kufizuar e regjistruar në Belgjikë.	1,500,000 Euro	mars 2010	Ripagueshëm në nje kest te vetem me 30 qershor 2015.	Euribor 6 mujor + 4% i pagueshem cdo 6 muaj
CoopEst SA një shoqëri me përgjegjësi të kufizuar e regjistruar në Belgjikë.	1,000,000 Euro	mars 2012	Ripagueshëm në nje kest te vetem me 27 mars 2017.	Euribor 6 mujor + 4.25% i pagueshem cdo 6 muaj
Fondi Global Mikrofinanciar	Letër Premtimi prej 1,000,000 Euro	nentor 2013	Ripagueshëm në nje kest te vetem 26 muaj pas dates se disbursimit	7% i pagueshem cdo 6 muaj

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

13 Hua dhe kredi (vazhdim)

Huatë dhe kreditë e mëposhtme janë transferuar tek Shoqëria duke filluar nga 1 januar 2009:

	Shuma	Viti i fillimit	Ripagimi i huasë	Kushtet e interesit
SCIAV (Lux) një shoqëri investimesh e regjistruar ne Luksemburg.	Letër Premtimi prej 300,000 Euro	nentor 2013	Ripagueshëm në nje kest te vetem 26 muaj pas dates se disbursimit	7% i pagueshem cdo 6 muaj
SCIAV (Lux) një shoqëri investimesh e regjistruar ne Luksemburg.	Letër Premtimi prej 400,000 Euro	nentor 2013	Ripagueshëm në nje kest te vetem 26 muaj pas dates se disbursimit	7% i pagueshem cdo 6 muaj
SCIAV (Lux) një shoqëri investimesh e regjistruar ne Luksemburg.	Letër Premtimi prej 300,000 Euro	nentor 2013	Ripagueshëm në nje kest te vetem 26 muaj pas dates se disbursimit	7% i pagueshem cdo 6 muaj
Societe Generale Albania	455,000,000 Lek	nentor 2013	Ripagueshëm në nje kest te vetem 36 muaj pas dates se disbursimit	Bono Thesari vjetor + 0.5% i pagueshem cdo 6 muaj
Societe Generale Albania	139,930,000 Lek	dhjetor 2013	Ripagueshëm në nje kest te vetem 24 muaj pas dates se disbursimit	Bono Thesari vjetor + 0.5% i pagueshem cdo 6 muaj
Tirana Bank	250,000,000 Lek	mars 2013	Linjë kredie e rinovueshme me baza vjetore për 4 vjet	Bono Thesari vjetor + 1.5% i pagueshem cdo 3 muaj
Tirana Bank	150,000,000 Lek	korrik 2013	Linjë kredie e rinovueshme me baza vjetore	Bono Thesari vjetor + 2.5% i pagueshem cdo 3 muaj
Banka Europiane për Rindërtim e Zhvillim (BERZH)	Shuma prej 3,000,000 Euro do të disbursohet në transhe	nentor 2010	Ripagueshëm në nje kest te vetem 4 vite pas dates se disbursimit	Euribor 6 mujor + 4.5% i pagueshem cdo 6 muaj
Banka Kombetare Tregtare (“BKT”)	133,000,000 Lek	mars 2012	Ripagueshëm në nje kest te vetem 1 vit pas dates se disbursimit	Bono Thesari vjetor + 1% i pagueshem cdo muaj
Banka Kombetare Tregtare (“BKT”)	400,000,000 Lek	mars 2013	Ripagueshëm me keste mujore per 3 vite pas dates se disbursimit	Bono Thesari vjetor +1% i pagueshem cdo 6 muaj
Fondacioni ABC Afatshkurter	30,000,000 Lek	tetor 2013	Ripagueshëm me keste mujore per 3 vite pas dates se disbursimit	Bono Thesari vjetor +0.5% i pagueshem cdo muaj
Raiffeisen Bank	Deri në ekuivalentin në Lek të 1,339,285	tetor 2012	Linjë kredie e rinovueshme me baza vjetore për 4 vje	Bono Thesari vjetor + 0.9%
Obligacione	61,500,000 Lek	maj 2013	Ripagueshëm në 6 vite pas dates se disbursimit	10%
Obligacione	96,500,000 Lek	dhjetor 2013	Ripagueshëm në 6 vite pas dates se disburs.	9.5%

Huatë nga Societe Generale Albania, Tirana Bank, Banka Kombetare Tregtare (“BKT”) dhe Raiffeisen Bank janë të garantuara nga portofoli i huave të financuara dhe depozitat me afat në çdo bankë (shih shëniment 8 dhe 10).

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

14 Borxh i varur

Më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 borxhi i varur është e përbërë si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Principal	1,901,685,559	1,762,652,060
Interes i përlllogaritur	65,310,328	64,033,499
	1,966,995,887	1,826,685,559

Borxhi i varur paraqet një detyrim për aktivet neto të Fondit Besa duke përjashtuar investimet në Shoqëri, aktivet e qëndrueshme të trupëzuara dhe investimet në pasuri të paluajtshme të transferuara Shoqërisë në 1 janar 2009, në bazë të Marrëveshjes për Transferimin Ekonomik të Aktivitetit në 26 shtator 2008, dhe Rishikimit të Marrëveshjes në datën 26 shkurt 2009 dhe marrëveshjes së kredisë së datës 18 janar 2013 për shumën 75,000 Lek. Kredita ka një normë interesi të barabartë me interesin e Bonove të Thesarit plus 0.5% në vit për një periudhë prej 18 vjetësh bazuar në Marrëveshjen e Huasë midis ABC dhe Shoqërisë datë 5 janar 2009.

Interesi është i pagueshëm çdo gjashtë muaj. Palët ranë dakord që principli do të paguhet në fund të periudhës së huasë. Veç kësaj, palët ranë dakord që nëse Shoqëria nuk mund të paguajë këstet kur maturohen, me kërkesë të Shoqërisë, këto do t'i shtohen shumës së borxhit.

Kredia e mësipërme do të shlyhet e fundit në radhë, në rast likuidimi të emetuesit të saj. Shoqëria nuk ka pasur ndonjë mospagim të principlit, interesit ose shkelje të tjera në lidhje me borxhin e varur gjatë vitit 2013 dhe 2012.

15 Grantet

Më 31 dhjetor 2013 dhe 2012, grantet ishin të përbëra si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Grant nga VIS	-	41,863,041
Grant nga ABC	1,027,740	2,440,451
Grant nga IFC	4,597,255	2,610,321
Grant nga LVIA IPSIA	-	20,498,369
Grante të tjera	5,860	33,031
	5,630,855	67,445,213

Granti VIS bazohet në marrëveshjen e datës 12 dhjetor 2009 për zhvillimin e ideve inovative për përmirësimin e standardeve të jetesës në zonat rurale dhe për nxitjen e bizneseve e reja të vogla në komunat Kelmend dhe Shkrel. Fondi do të përdoret për kreditim me norma interesi më të ulëta dhe kushte lehtësuese. VIS do të kontribuojë me shumën prej 300,000 Euro për këtë projekt dhe Shoqëria me shumën prej 150,000 EUR. Projekti përfundoi dhe u aprovua në 25 janar 2013 dhe i gjithë granti amortizohet në bazë të të ardhurave, bazuar në marrëveshjen e transferimit të grantit midis palëve.

Granti ABC do të përdoret për zhvillimin në fushat e kërkimit, konsulencës, marketingut, IT dhe burimeve njerëzore.

Granti LVIA-IPSIA është i bazuar në marrëveshjen e datës 6 gusht 2010 ku shuma prej 200,000 EUR u dha nga Ministria e Punëve të Jashtme të Italisë. Ky grant do të përdoren për mikrokredi në sektorin e vreshtarisë dhe për zhvillimin e bujqësisë. Kreditë do të jepen me norma më të ulëta interesi dhe me kushte të tjera lehtësuese. Shoqëria gjithashtu do të kontribuojë me 100,000 Euro për këtë projekt, ku 70,000 Euro do të përdoren për kreditim dhe 30,000 Euro për të mbuluar shpenzimet administrative të projektit. Projekti përfundoi dhe u aprovua në 22 maj 2013, amortizohet në bazë të të ardhurave, bazuar në marrëveshjen e transferimit të grantit midis palëve.

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

15. Grantet (vazhdim)

Lëvizjet në grantet për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 janë si më poshtë:

	1 janar 2013	Fonde të marra	Të ardhura nga grantet	Diferenca nga kursi i këmbimit	31 dhjetor 2013
Grant nga VIS	41,863,041	-	(41,842,048)	(20,993)	-
Grant nga ABC	2,440,451	-	(1,450,451)	37,740	1,027,740
Grant nga IFC	2,610,321	2,085,328	-	(98,395)	4,597,254
Grant nga					
LVIIPSIA	20,498,369	-	(20,498,369)	-	-
Grante të tjera	33,031	-	(27,170)	-	5,861
	67,445,213	2,085,328	(63,818,038)	(81,648)	5,630,855

	1 janar 2012	Fonde të marra	Të ardhura nga grantet	Diferenca nga kursi i këmbimit	31 dhjetor 2012
Grant nga VIS	27,786,000	13,945,041	-	132,000	41,863,041
Grant nga ABC	4,299,852	7,969,740	(9,845,265)	16,124	2,440,451
Grant nga IFC	500,040	2,104,277	-	6,004	2,610,321
Grant nga					
LVIIPSIA	12,157,786	8,340,583	-	-	20,498,369
Grante të tjera	33,036	-	-	(5)	33,031
	44,776,714	32,359,641	(9,845,265)	154,123	67,445,213

16 Detyrime të tjera

Më 31 dhjetor 2013 dhe 2012, detyrime të tjera përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Pagat e pagueshme personelit	46,491,158	45,774,134
Shtesa ripagimesh nga klientët	40,015,051	30,197,032
Shpenzim i përllogaritur për qeranë	7,184,319	6,182,120
Të tjera	21,412,912	15,982,728
	115,103,440	98,136,014

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

17 Kapitali aksioner

Ndryshimet në kapitalin aksioner detajohen si më poshtë:

	Datë	Numri i aksioneve	Vlera nominal	Vlera totale
Kapitali fillestar	11 korrik 2008	2,000	1,000.00	2,000,000
Rritje kapitali	22 shtator 2008	100,000	1,000.00	100,000,000
Kapitali aksioner më 1 janar 2009		102,000	1,000.00	102,000,000
Ndryshimi i vlerës nominale për aksion	2 shkurt 2009	1,020,000	100.00	102,000,000
Rritje kapitali	16 shkurt 2009	3,980,000	100.00	398,000,000
Kapitali aksioner më 31 dhjetor 2009		5,000,000	100.00	500,000,000
Kapitalizimi i fitimeve të mbartura	28 korrik 2010			105,261,000
Kapitali aksioner më 31 dhjetor 2010		5,000,000	121.05	605,261,000
Kapitalizimi i fitimeve të mbartura	8 gusht 2011			227,831,000
Kapitali aksioner më 31 dhjetor 2011		5,000,000	166.62	833,092,000
Kapitalizimi i fitimeve të mbartura	17 korrik 2012			124,925,000
Kapitali aksioner më 31 dhjetor 2012		5,000,000	191.60	958,017,000
Kapitalizimi i fitimeve të mbartura	5 korrik 2013			146,952,000
Kapitali aksioner më 31 dhjetor 2013		5,000,000	220.99	1,104,969,000

18 Rezerva ligjore

Në bazë të vendimit të aksionarëve të datës 14 qershor 2012 dhe 14 qershor 2013, Shoqëria ka krijuar rezervën ligjore në 5% të fitimit neto të vitit 2011 dhe 2012 ose përkatësisht 6,576,023 LEK dhe 7,735,113 LEK, në përputhje me ligjin Nr. 9901, datë 14 Prill 2008 "Për sipërmarrjet dhe shoqëritë tregtare", në mënyrë të tillë që rezerva ligjore më 31 dhjetor 2013 31,847,701 Lek.

19 Të ardhura nga interesat

Të ardhura nga interesat janë fituar nga aktivet si më poshtë:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2013	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2012
Të ardhura interesi nga kreditë e klientëve	1,316,634,255	1,209,323,457
Të ardhura interesi nga llogaritë bankare	44,678,649	46,397,378
	1,361,312,904	1,255,720,835

20 Shpenzime për interesa

Shpenzime për interesa janë paguar për detyrimet si më poshtë:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2013	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2012
Interesa për hua dhe kredi	184,855,594	166,743,771
Interesa për borxhin e varur	130,106,237	126,506,363
	314,961,831	293,250,134

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

21 Të ardhura te tjera, neto

Të ardhura të tjera për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2013 dhe 2012 janë si më poshtë:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2013	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2012
Rimarrje nga kreditë e fshira më parë	50,648,854	55,851,717
Të ardhura nga penalitetet	62,387,668	62,551,441
Humbje nga kreditë e fshira direkt	(9,922,299)	(5,759,752)
Fitime nga shitja e aktiveve fikse	3,801,815	2,745,282
Të tjera	1,474,444	45,683
	108,390,482	115,434,371

22 Shpenzime personeli

Shpenzimet e personelit për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 janë si më poshtë:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2013	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2012
Shpenzim pagash	324,271,409	285,574,129
Bonuse	127,027,573	125,981,697
Shpenzim për sigurime shoqërore	48,177,622	41,490,320
	499,476,604	453,046,146

Bonuset përfshijnë bonuset e performancës të matura në bazë të performacës mujore të portofolit të kredisë dhe/ose performancës individuale, dhe bonuse të tjera të dhëna në bazë të vendimeve të manaxhimit.

23 Shpenzime të tjera administrative

Shpenzime të tjera administrative për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2013 dhe 2012 janë si më poshtë:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2013	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2012
Qera	88,301,166	80,521,381
Transport	38,635,228	41,848,155
Shërbime përmbarimore	-	33,943,067
Komunikim	15,937,515	16,883,275
Trajnime	12,550,379	12,504,079
Publicitet	11,705,468	6,243,268
Pajisje zyre	19,282,280	13,694,487
Energji dhe ujë	8,849,981	8,246,701
Pagesa honoraresh për Anëtarët e Bordit	4,040,088	3,930,270
Konsulencë	460,000	529,400
Dieta	3,117,943	2,157,982
Të tjera kosto administrative	31,768,879	25,170,451
	234,648,927	245,672,516

Fondi BESA Sh.a.

Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare

(shumat në Lek, përveç kur është shprehur ndryshe)

24 Tatimi mbi fitimin

Tatimi mbi fitimin në Shqipëri vlerësohet me normën 10% të të ardhurave të tatueshme. Më poshtë janë paraqitur tatimi aktual dhe i shtyrë, të njohura në fitim ose humbje:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2013	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2012
Shpenzimi për tatimin mbi fitimin aktual	23,677,388	18,125,451
Shpenzimi për tatimin e shtyrë	-	-
Shpenzimi për tatimin mbi fitimin, neto	23,677,388	18,125,451

Më poshtë është rakordimi për normën tatimore efektive:

	Norma tatimore efektive	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2013	Norma tatimore efektive	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2012
Fitimi para tatimit		229,787,595		172,812,564
Tatim fitimi	10.00%	22,978,760	10.00%	17,281,256
Shpenzime të pazbritshme	0.30%	698,628	0.49%	844,195
Totali shpenzimit për tatimin	10.30%	23,677,388	10.49%	18,125,451

25 Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara

Shoqëria është përfshirë në disa padi dhe konflikte gjyqësore të lindura gjatë rrjedhës normale të biznesit. Drejtimi i Shoqërisë mendon se këto çështje nuk do të kenë efekt material në pozicionin financiar apo rezultatin e Shoqërisë.

Shoqëria ka hyrë në angazhime për kontrata qeraje operative me angazhime minimale si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Më pak se 1 vit	14,728,477	15,840,158
	14,728,477	15,840,158

26 Transaksionet me palët e lidhura

Palët konsiderohen të jenë palë të lidhura nëse një palë ka mundësinë të kontrollojë ose të ushtrojë influencë të rëndësishme mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare ose operacionale, ose palët janë nën kontroll të përbashkët me Shoqërinë.

Shoqëria ka kryer transaksione me palët e lidhura gjatë rrjedhës normale të biznesit. Volumi i këtyre transaksioneve dhe teprica e mbetur në fund të periudhave respektive është si më poshtë:

	31 dhjetor 2013	31 dhjetor 2012
Fondacioni ABC		
Borxhi i varur	1,966,995,887	1,826,685,559
Shpenzimi për interesa	130,106,237	126,506,363
Teprica e granteve	1,027,740	2,440,451
Të ardhurat nga grantet	1,435,676	9,845,265
Bordi i Drejtorëve		
Tarifat e paguara	4,040,088	3,930,270
Drejtimi kryesor		
Kompensimi i drejtimit duke përfshirë bonuset	21,236,940	19,248,660

27 Ngjarjet pas datës së raportimit

Drejtimi i Shoqërisë nuk është në dijeni të ndonjë ngjarje të ndodhur pas datës së raportimit, që do të kërkonte korrigjime ose shënime shtesë në pasqyrat financiare.